

Regionale samenwerking omgevingsvisie, update januari 2019

In 2021 treedt de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet wil nieuwe, duurzame ontwikkelingen in de samenleving mogelijk maken en wettelijk ondersteunen.

Dit vraagt van gemeenten om keuzes in de fysieke leefomgeving in samenhang te maken. De Omgevingswet kent ook verplichte nieuwe instrumenten voor de gemeente, waaronder één samenhangende, strategische visie op de leefomgeving: de omgevingsvisie. Deze visie vervangt veel bestaande visies, zoals de structuurvisie. Veel onderwerpen in de leefomgeving overstijgen gemeentegrenzen, zoals het landschap, bereikbaarheid of de economie. Door een gezamenlijke verkenning en analyse krijgen de gemeenten werken de gemeenten aan bouwstenen voor de omgevingsvisie.

Verkenning 2040

In 2018 is de '[Verkenning Gooi en Vechtstreek 2040](#)' opgesteld, die inzicht geeft in de autonome trends en ontwikkelingen die op de regio afkomen. De Verkenning geeft aanleiding voor vervolgonderzoek, in een analysefase. Dit vervolgonderzoek heeft toegevoegde waarde voor alle gemeenten. Gemeenten bundelen kennis en expertise op specifieke thema's in samenwerking met onze regionale partners (GNR, werkgevers, onderwijs, zorg, etc.). Hiermee worden gemeenten gefaciliteerd in het voorbereiden van keuzes die lokaal worden gemaakt.

Analysefase

De verkenningsfase wordt in 2019 gevolgd door de analysefase.

De analysefase heeft drie stappen:

1. Nader onderzoeken van de opgaven uit de Verkenning 2040
2. Scherper formuleren en focus aanbrengen in opgaven
3. Schetsen van ontwikkelperspectieven
(aan welke knoppen kan worden gedraaid en wat gebeurt er als er geen beleidsinterventies worden gepleegd).

Dit resulteert halverwege 2019 in een rapport met daarin inzicht in de grootste opgaven. Op 21 juni vindt een grootschalige bijeenkomst plaats met raadsleden waarin de uitkomsten van de analysefase worden gepresenteerd. Na de zomer leggen de portefeuillehouders een voorstel voor aan de raden over het vervolg (dit is het eind van stap 1 en 2). Hierin wordt bepaald in welke mate de samenwerking op de omgevingsvisie een vervolg krijgt (het vervolgen met stap 3 en eventueel naar een gezamenlijke visiedocument of agenda).

Ook in het geval dat de analysefase geen vervolg krijgt zijn de onderzoeken van meerwaarde. De uitkomsten van de analysefase komen in elk geval van pas bij de lokale omgevingsvisie.

Aanpak van de analysefase

De analysefase verdiept de opgaven uit de Verkenning, en onderscheid daarbij de thema's:

Klimaatverandering en energietransitie	Bodem, water, lucht en geluid	Natuur en biodiversiteit
Gezondheid en veiligheid	Landschap en erfgoed	Economische transitie
Verstedelijking	Mobiliteit	

De belangrijkste werkzaamheden in de analysefase zijn het verzamelen van beschikbare informatie, het doen van nader onderzoek waar dit nodig is en dit overzichtelijk en integraal samenbrengen. In een [startnotitie](#)¹ is globaal vastgelegd over welke onderwerpen en tot welk detailniveau wordt geanalyseerd. Vervolgens is nader geïnventariseerd welke informatie aanwezig is, waar informatie vandaan kan of moet komen en waar nog zelf onderzoek nodig is (zie onder bijlage).

Proces

Dit proces wordt aangestuurd door de Regio, samen met één begeleidingsgroep. In de begeleidingsgroep zijn alle regiogemeenten vertegenwoordigd, regelmatig aangevuld met provincie, Waterschap en ketenpartners. Er wordt een adviesbureau ingehuurd om onderzoeken te doen en het rapport op te stellen. Omdat er de informatie is vanuit verschillende bronnen, zal waarschijnlijk worden gewerkt in verschillende werksporen. Daarbij is de doelstelling om de capaciteit bij overheden en gebiedspartijen zo effectief mogelijk in te zetten.

De leden van de begeleidingsgroep hebben ook de taak om het interne aanspreekpunt te zijn van hun gemeente en te bevorderen dat hun collega's op de hoogte zijn en kunnen deelnemen aan bijeenkomsten.

De basis begeleidingsgroep bestaat uit Maaïke Alles (Provincie NH), Michel Beuving (Huizen), Sandra van Dekken (Wijdemeren), Arnold Huisman (Hilversum), Huub de Jong (BEL), Marco Kwakman (Weesp), Jan Kees Salverda (Waternet) en Christiaan van Zanten (Regio).

In de periode tussen februari en mei 2019 moet relevante informatie worden verzameld en onderzoek worden gedaan. Er zal in ieder geval een onderzoek worden gedaan naar de mogelijkheden en consequenties van binnenstedelijke verdichting, de gevolgen van bodemdaling in het veenweidegebied, mogelijkheden voor verbetering biodiversiteit en de inrichting van OV knooppunten. Aan het adviesbureau wordt gevraagd de aanwezige informatie samen te voegen met de resultaten van de onderzoeken en in samenhang te analyseren. Ook wordt met het bureau het proces uitgezet. Gemeenten (en andere deelnemers) moeten in deze periode er rekening mee houden dat gevraagd wordt om informatie en deelname aan bijeenkomsten.

Specifieke aandacht vraagt de coördinatie met andere trajecten die al bovenregionaal lopen, zoals de MRA gebiedsateliers voor landschap en het OV toekomstbeeld NH/FL. In Gooi en Vechtstreek lopen ook deze werksporen:

Werkgroep Water (met medeoverheden en gebiedspartijen)

De opgaven die hier worden besproken zijn: waterkwaliteit, wateroverlast en –tekort, waterveiligheid, bodemdaling veen, grondwater, recreatie en water en thermische energie uit oppervlaktewater. Dit levert zowel input op voor de analysefase als zelfstandig voor samenwerking tussen Regio, gemeenten en Waterschap.

VNG omgevingsscan bodem en ondergrond (met VNG en medeoverheden)

In VNG verband is door gemeenten al afgesproken dat gemeenten de ondergrond betrekken bij de omgevingsvisie. De komende periode wordt dan ook samen met de VNG een rapport opgesteld waarin wordt getoond hoe de opgaven van Gooi en Vechtstreek invloed hebben op de ondergrond.

¹ Vastgesteld door het portefeuillehoudersoverleg fysiek domein d.d. 27 september 2018.

Planning

De planning ziet er globaal als volgt uit. Tijdens de analysefase heeft de begeleidingsgroep tweewekelijks overleg. Daarnaast worden er per werkspoor (wat in samenspraak met het bureau wordt bepaald) én integrale werksessies, interviews en consultaties gehouden met bestuurders, gebiedspartijen en ondernemers en bedrijven.

2018					2019												
Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Maa	Apr	Mei	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	
		Heritage Impact Assessment energiewinningen en cultuurhistorie Gooi en Vechtstreek															
		MRA gebiedsateliers Landschap															
		Werkgroep Water															
					VNG omgevingscan bodem en ondergrond												
					Onderzoeken adviesbureau												
Verkenning G&V 2040		Analysefase Omgevingsvisie, stap 1 en 2									Congres Raden		Mogelijk: Ontwikkelrichtingen analysefase				

Bijlage: overzicht thema's, scope en aanwezige informatie

Thema	Opgave	Scope analyses	Informatie
Klimaatverandering en energietransitie	Energietransitie	Grootschalige opwekking energie in regio	Aanwezig (in ontwikkeling HIA)
	Klimaatmitigatie	Grote bronnen CO2 uitstoot (i.i.g. veen)	Aanwezig, spoor water
	Klimaatadaptatie	Primaire keringen	Aanwezig, spoor water
	Klimaatadaptatie	Waterberging grootschalig	Aanwezig, spoor water
	Klimaatadaptatie	Maatregelen IJsselmeer	Aanwezig, spoor water
	Klimaatadaptatie	Aanwezige kaders nieuwbouw toepassen bij onderzoeken.	Kaders nieuwbouw aanwezig (MRA pakket)
	Bodemdaling stoppen	Maatregelen tegen bodemdaling	Niet aanwezig
Bodem, water, lucht en geluid	Duurzaam veenweidegebied	Maatregelen	Niet aanwezig
	Voldoende drinkwater	Drinkwatergebieden	Aanwezig, spoor water
	Waterkwaliteit	Kaderrichtlijn water	Aanwezig, spoor water
	Lucht- en geluidoverlast	Grote bronnen	Aanwezig, data OFGV
	Gebruik van de ondergrond	Regionale schaal	Beperkt aanwezig, maar onderdeel VNG scan
Natuur en biodiversiteit	Vergroten biodiversiteit	Doelsoorten NNN/Natura 2000, rode lijst soorten	Aanwezig, data terreinbeheerders
	Vergroten biodiversiteit	Generieke maatregelen buitengebied	Beperkt aanwezig
	Natuur i.r.t. andere functies	Beschermde natuurgebieden	Beperkt aanwezig
	Beheer en financiering natuurgebieden	Regionale structuren	Aanwezig (of in ontwikkeling via MRA)
	Geohydrologische structuur	Grondwaterstromen	Beperkt aanwezig, maar onderdeel VNG scan en spoor water
Gezondheid en veiligheid	Ruimtelijke randvoorwaarden verzekeren	Toepassen aanwezige kaders bij onderzoek (indien op deze schaal toepasbaar)	Aanwezig (kaders GGD en Veiligheidsregio). Toepassen in
Landschap en erfgoed	Behoud en versterking	Regionale structuren	Deels aanwezig (mogelijk via MRA meer)
	Benutten potentieel	Toegankelijkheid en verblijfsmogelijkheid	Beperkt aanwezig
	Financiering	Regionale schaal	Aanwezig (in ontwikkeling MRA)
	Behouden en	Randvoorwaarde bij	Aanwezig

	versterken erfgoed en lokale karakter van gebouwde omgeving.	onderzoeken (indien op deze schaal toepasbaar)	
Economische transitie	Werkgelegenheid	Ruimte vraag en relatie tot bevolkingsopbouw	Beperkt aanwezig (alleen formele locaties)
	Vitale economie	Ruimte vraag en impact leegomgeving functies	Beperkt aanwezig
	Duurzaam toerisme en recreatie	Regionale schaal	Beperkt aanwezig
	Wendbaarheid bij verandering economie	Ruimte vraag en impact leegomgeving functies	Beperkt aanwezig
Verstedelijking	Woningbehoefte (kwantiteit en kwaliteit)	Onderzoek naar effecten 3 scenario's m.b.t. groei en toets huidig beleid	Beperkt aanwezig
	Inclusieve regio	Segmenten woningbouw	Beperkt aanwezig
	Op peil houden voorzieningenniveau en vitale kernen	PM	Afwezig
	Verdeling schaarse ruimte	In beeld brengen ruimte vraag en consequenties woon-, werk- en voorzieningenlocaties (incl. mobiliteit)	Beperkt aanwezig
	Verdichtingsopgave i.r.t. behoud regionale identiteit en verbetering kwaliteit van leven.	In beeld brengen ruimte vraag en consequenties woon-, werk- en voorzieningenlocaties (incl. mobiliteit)	Beperkt aanwezig
Mobiliteit	Bereikbaarheid regio	A- en N-wegennet, spoor, regionaal fietsnetwerk	Aanwezig (MIRT OA)
	Ketenmobiliteit	Inrichting OV knooppunten	Beperkt aanwezig
	Mobiliteit i.r.t. verstedelijking en landschap	Meenemen bij onderzoeken	Redelijk aanwezig (MIRT OA)